

tid, at de Beregninger, Partierne i Forvejen anstiller over, hvilken Valgmaade der er den nyttigste for dem, bagefter bliver omstødt, og at den Valgmaade, man undertiden har indrettet til Fordel for sig selv, kommer til at gavne Modparten. Det er derfor ikke blot glædeligt, men naturligt, naar vi ved denne Sags Behandling denne Gang synes at have Udsigt til at glide ind i et sagligt Spor, hvor man undersøger, hvilke Valgformer der er de mest praktiske, mest hensigtsmæssige. Og paa dette Omraade er der unægtelig ikke saa lidt at undersøge, for at man kan komme til et tilfredsstillende Resultat. Valgteknikken er, forekommer det mig, noget af det vanskeligste i hele det moderne parlamentariske Maskineri.

Naar jeg nu vender mig til det Lovforslag, der foreligger, vil jeg først gøre nogle Bemærkninger om det, der er det egentlig nye deri, nemlig det, der gælder Valgmaaden til Landstinget, ikke den Del deraf, der er fastsat i Grundlovsforslaget — det hører til en Behandling paa anden Maade —, men de Ting, der har været overladt til Valgloven. Der er ikke Tvivl om, at saaledes som Lovforslaget er formet, er det en overmaade sindrig Udførelse af Grundlovsforslagets Regler. Men ikke destomindre bliver der Vanskeligheder tilbage, og Vanskeligheder, som der vist vil være god Grund til i Tide at gøre opmærksom paa og drøfte. Den Hovedvanskelighed, jeg ser i Lovforslaget, er, at det ved Bestemmelsen om, hvorledes Sendemændene og derefter Valgmændene og Landstingsmændene skal vælges, anvender den Fordelingsmaade, som er blevet den almindelige i Danmark, nemlig den d'Hondtske Metode. Det er aabenbart Tanken med den Beskrivelse, der er givet i § 54, at anvende denne Fordelingsmaade. Ærede Medlemmer vil minde, at man i sin Tid prøvede paa at beskrive denne i den kommunale Valglovs § 16, og at, der, efter at Valgene havde fundet Sted, fremkom fra det nuværende ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) og andre en meget stærk Kritik af denne Regel, idet man sagde, at som Ordene var formede i § 16, betød de i Virkeligheden ikke, at man skulde anvende den d'Hondtske Metode, men der-

imod „den største Brøks Metode“. Denne Betragtning blev naturligvis afvist, idet det var givet, at baade Rigsdag og Regering, da Paragraffen formedes, havde tænkt sig at indføre den d'Hondtske Metode, og jeg forstaaer en Ændring i det nu foreliggende Forslag, hvor man har forladt Bestemmelsen i den kommunale Valglov og anvendt Ordene fra Folketingets Forretningsorden, saaledes, at man vil gøre det utvivlsomt, at det er den d'Hondtske Metode, man nu tænker sig anvendt.

Den d'Hondtske Fremgangsmaade vil imidlertid, saa vidt jeg kan se, virke meget uheldigt, navnlig ved Valg af Sendemænd. Jeg anser selve denne Fremgangsmaade for at være ret uretfærdig. Det er ikke nogen egentlig Forholdstalsvalgmaade, det er en Fordelingsmaade, og den har Tilbøjelighed til at give Mindretallet for lidt og Flertallet for meget. Hvis vi bevarer den ved de kommunale Valg og, altsaa i selve Udgangspunktet giver Mindretallet for lidt, er der nogen Urimelighed i ogsaa at anvende den ved Kommunalbestyrelsernes Valg af deres Valgmænd og saaledes forstærke den Uretfærdighed, der paa Forhaand er til Stede. Det medfører desuden, at en Mængde Mindretal rundt om i Landet ikke vil kunne komme til at gøre sig gældende, og dette virker forskelligt paa Land og i By. I Byerne vil det være de Mindretal, der tilhører de to Grupper, der betegner sig ved Navnet „Venstre“, der gennemgaaende gaar ud af Sagaen. Ude paa Landet vil det de fleste Steder være de Mindretal, der tilhører Socialdemokratiet og Højre, der forsvinder. Begge Dele vil være uretfærdigt, der vil fremkomme en Tilfældighed der, som man ikke behøver.

Men hvad jeg lægger endnu mere Vægt paa, er, at denne Valgmaade ved Valg af Sendemændene, fordi der er et ringe Antal Vælgere og næsten lige saa stort et Antal, der skal vælges, i Praxis virker saaledes, at Lodtrækning meget ofte bliver det afgørende. Man indfører i næsten alle Valgsystemer Lodtrækning som en Nødhjælp, men naar denne Nødhjælp bliver saa hyppig anvendt, at den næsten bliver Regel, vil ærede Medlemmer være paa det rene med, at saa kommer man ind i et upraktisk og uheldigt Spor.